

Projekt Razem do Kongresu Kształcenia Dualnego

RAPORT KOŃCOWY Z REALIZACJI PROJEKTU

Numer projektu: 2023-2-PL01-KA210-VET-000171268

Tytuł projektu: **Razem do Kongresu Kształcenia Dualnego** (ang. Together for the Congress of Dual Education)

Zaproszenie: 2023 – EAC/A10/2022 Program Erasmus+

Rodzaj działania: KA2 Kształcenie i szkolenia zawodowe

Podmiot udzielający dotacji: Narodowa Agencja Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności (dalej: Agencja Narodowa)

Data rozpoczęcia projektu: 2024-03-01

Data zakończenia projektu: 2025-07-31

Organizacje uczestniczące w projekcie:

Lider projektu: Fundacja Społeczeństwo i Gospodarka

Partnerzy: Narodowe Forum Doradztwa Kariery oraz Institut für angewandte Beratungswissenschaften GmbH

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SPIS TREŚCI

ANALIZA DANYCH ZASTANYCH.....	3
PANELE EKSPERCKIE	4
KONGRES KSZTAŁCENIA DUALNEGO	6
RAPORT KOŃCOWY Z BADAŃ	8
INICJATYWA OGÓLNOPOLSKIEGO KONKURSU O NAGRODĘ „ANIOŁ KSZTAŁCENIA DUALNEGO” – EDYCJA 2025.....	9
PODSUMOWANIE	12

Projekt „Razem do Kongresu Kształcenia Dualnego” był ogólnopolską inicjatywą realizowaną przez Fundację Społeczeństwo i Gospodarka, we współpracy z Narodowym Forum Doradztwa Kariery oraz niemieckim partnerem – Institut für angewandte Beratungswissenschaften GmbH. Celem projektu było zidentyfikowanie barier i określenie preferowanych form zaangażowania organizacji branżowych oraz samorządów gospodarczych w rozwój kształcenia dualnego w Polsce. Projekt zakładał również wypracowanie rekomendacji dla instytucji publicznych oraz stworzenie przestrzeni do partnerskiego dialogu pomiędzy edukacją a rynkiem pracy.

ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

Działania projektowe rozpoczęły się w marcu 2024 roku. Opracowano obszerną analizę danych zastanych, która stała się fundamentem doboru tematów i pytań kierowanych do uczestników paneli eksperckich. Dokument ten objął m.in. przegląd systemu kształcenia branżowego w Polsce, analizę obowiązujących ram prawnych, przepisów dotyczących pracowników młodocianych i organizacji nauki zawodu, a także szczegółowe zestawienia statystyczne – liczby uczniów w szkołach branżowych, popularność zawodów, strukturę zatrudnienia młodocianych w rzemiośle i handlu. W analizie omówiono też formy zaangażowania organizacji branżowych i samorządu gospodarczego w prowadzenie edukacji zawodowej, uwzględniając specyfikę każdego województwa.

Ważnym komponentem tego dokumentu było również opracowanie listy zagadnień do dyskusji dla 16 paneli eksperckich. Zawarte tam

pytania dotyczyły m.in. jakości współpracy szkół z firmami, barier administracyjnych i organizacyjnych, oczekiwań pracodawców wobec absolwentów, roli doradztwa zawodowego, a także potrzeby rozwoju klas patronackich i lokalnych klastrów edukacyjno-gospodarczych. Dodatkowo, w analizie zgromadzono kilkanaście przykładów dobrych praktyk lokalnych – inicjatyw partnerskich szkół i pracodawców – które pokazały, jak oddolna współpraca przekłada się na jakość edukacji i przygotowanie młodzieży do rynku pracy.

PANELE EKSPERCKIE

Następnie w okresie od października 2024 do kwietnia 2025 roku odbyło się 16 paneli regionalnych. W każdym z województw wyłonił się spójny obraz wyzwań i kierunków rozwoju dla kształcenia dualnego w Polsce. Eksperci reprezentujący szkoły, firmy, samorządy, uczelnie i instytucje rynku pracy wskazali na osiem głównych obszarów wymagających działań:

1. Brak długofalowej strategii i koordynacji

We wszystkich regionach podkreślano potrzebę stworzenia ogólnopolskiej strategii kształcenia dualnego – z horyzontem do 2050 roku. Obecne działania są zbyt rozproszone i uzależnione od bieżącej polityki. Wskazywano na konieczność powołania międzyresortowego zespołu lub pełnomocnika rządu, który zapewni trwałość i spójność reform.

2. Niedopasowanie oferty edukacyjnej do rynku pracy

Kształcenie często rozmija się z realnym zapotrzebowaniem – brakuje kadry w budownictwie, IT, logistyce, energetyce i opiece zdrowotnej.

Proponowano wprowadzenie mechanizmów systemowego monitorowania rynku pracy i dostosowywanie do niego kierunków kształcenia oraz rozwój zawodów przyszłości (zielona gospodarka, cyfryzacja, starzejące się społeczeństwo).

3. Zbyt duże bariery dla firm

Pracodawców zniechęcają skomplikowane procedury, brak zachęt i ryzyko finansowe. Szczególnie mikro- i małe firmy potrzebują wsparcia. Paneliści postulowali pełne dofinansowanie kształcenia uczniów (co zostało uwzględnione w nowelizacji ustawy), uproszczenie biurokracji i stworzenie jednego centrum interpretacji przepisów.

4. Za mało praktycznej nauki zawodu

Obecne praktyki są zbyt krótkie i niewystarczające. Potrzeba więcej czasu spędzanego przez uczniów w firmach, rozwoju klas patronackich, wspólnego projektowania programów kształcenia przez szkoły i pracodawców oraz wprowadzenia brokerów edukacji dualnej, którzy będą wspierać współpracę lokalną.

5. Słabe doradztwo zawodowe

Młodzież i rodzice często nie mają rzetelnej wiedzy o rynku pracy. Wskazywano na potrzebę profesjonalizacji doradców, wprowadzenie obowiązkowych zajęć z doradztwa już w szkole podstawowej i tworzenie sieci lokalnych centrów kariery współpracujących z firmami i uczelniami.

6. Niski prestiż kształcenia zawodowego

Szkoły branżowe wciąż zmagają się z negatywnymi stereotypami. Zalecano ogólnopolską kampanię promującą ścieżkę zawodową, inwestycje w infrastrukturę szkół oraz tworzenie ścieżek łączących zawód z edukacją wyższą.

7. Konieczność korzystania z europejskich wzorców

Paneliści proponowali korzystanie z doświadczeń krajów takich jak Niemcy, Szwajcaria czy Austria oraz rozwój mobilności zawodowej – np. przez Erasmus+, staże zagraniczne i naukę języków branżowych.

8. Potrzeba stałego forum współpracy

Regionalne panele okazały się skutecznym narzędziem integracji. Wskazano na potrzebę utworzenia stałych rad ds. kształcenia dualnego – na poziomie wojewódzkim i krajowym – jako platformy dialogu, wymiany doświadczeń i monitorowania wdrażania reform.

Każdy z paneli dostarczył cennych danych do raportu końcowego oraz pogłębił wiedzę o regionalnych potrzebach, potencjale i barierach w kształceniu dualnym w Polsce.

KONGRES KSZTAŁCENIA DUALNEGO

W trakcie realizacji paneli eksperckich 12 grudnia 2024 roku w Łodzi odbył się I Kongres Kształcenia Dualnego. Podczas wydarzenia przedstawiono wstępne wnioski i dobre praktyki wynikające z dotychczasowych spotkań. Ostateczne rezultaty i rekomendacje zaprezentowano natomiast 15 maja 2025 roku podczas Kongresu Finałowego w siedzibie Krajowej Izby Gospodarczej w Warszawie, z udziałem przedstawicieli rządu, samorządów, instytucji edukacyjnych oraz reprezentantów biznesu.

Finałowy Kongres Kształcenia Dualnego, zorganizowany 15 maja 2025 r. w Warszawie, zgromadził ekspertów z obszaru edukacji, gospodarki i administracji publicznej. Hasłem przewodnim wydarzenia było: „Nauka zawodu u pracodawcy szansą dla gospodarki”. Wydarzenie stanowiło

podsumowanie wielomiesięcznej ogólnopolskiej debaty prowadzonej w ramach projektu „Razem do Kongresu Kształcenia Dualnego”.

Kongres otworzyli Czesław Noworol (Uniwersytet Jagielloński, Prezes Zarządu Krajowego NFDK), który od lat – wraz z Fundacją Społeczeństwo i Gospodarka – aktywnie postulował zmiany systemowe, w tym wprowadzenie 100% dofinansowania dla pracodawców szkolących młodocianych pracowników. Drugim z gospodarzy otwarcia była Dorota Nawrat-Wyras, Wiceprzewodnicząca Komitetu Edukacji Zawodowej Krajowej Izby Gospodarczej.

W swoim wystąpieniu Ewa Flaszyńska, Dyrektor Departamentu Rynku Pracy w MRPiPS, wskazała na wyzwania rynku pracy oraz potrzebę rozwoju efektywnej i elastycznej edukacji zawodowej.

Szczególnie istotnym momentem Kongresu była informacja przekazana przez Senator Joannę Sekułę, członkinię Komisji Edukacji – o przyjęciu przez Senat poprawki wprowadzającej pełne (100%) dofinansowanie dla pracodawców prowadzących naukę zawodu w miejscu pracy, na podstawie nowelizacji ustawy o prawie oświatowym. To długo oczekiwane rozwiązanie było postulowane przez środowiska pracodawców, organizacje społeczne oraz ekspertów.

Pierwszy panel dyskusyjny, moderowany przez Antoniego Wontorczyka (UJ, NFDK), poświęcony był porównaniu modeli kształcenia dualnego w Polsce i w Europie. W panelu udział wzięli Joanna Sekuła – Senator RP, Ewa Flaszyńska – Dyrektor Departamentu Rynku Pracy, MRPiPS, Jan Grabkowski – Starosta Powiatu Poznańskiego, Wiceprezes Związku Powiatów Polskich, Katarzyna Juraszek – Zastępca Komendanta Głównego OHP, Mariusz Seńko – Członek Kolegium Centrum Łukasiewicz, a także Krzysztof Symela – Dyrektor Centrum Badań Edukacji Zawodowej i Zarządzania Innowacjami, Sieć Badawcza Łukasiewicz.

Drugi panel, prowadzony przez Dorotę Nawrat-Wyraz, dotyczył praktycznego wymiaru kształcenia dualnego w małych i dużych przedsiębiorstwach. Uczestniczyły w nim m.in. Katarzyna Pawlak-Weiss (Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli) oraz przedstawicielki Biura Edukacji m.st. Warszawy – Katarzyna Pieńkowska i Joanna Cholewińska.

Po panelach odbyła się debata z udziałem Ministra Rozwoju i Technologii Krzysztofa Paszyka oraz członków Rady Krajowej Izby Gospodarczej, koncentrująca się na roli przedsiębiorców w praktycznej edukacji zawodowej.

RAPORT KOŃCOWY Z BADAŃ

Kluczowym dokumentem w projekcie był raport końcowy z badań, przygotowany po zakończeniu wszystkich paneli eksperckich, bezpośrednio przed Kongresem Finałowym (maj 2025 r.). Raport ten stanowi kompendium wiedzy o stanie kształcenia dualnego w Polsce, oparty na syntetycznych wnioskach z debat regionalnych. Obejmuje szczegółowe streszczenia wszystkich 16 paneli, analizę trendów rynkowych oraz wnioski i rekomendacje.

W raporcie końcowym znalazły się m.in.: typologia lokalnych problemów i barier rozwojowych, rekomendacje, postulaty dla władz regionalnych, propozycje działań komunikacyjnych, dobre praktyki z firm i szkół, które mogą być skalowane w innych regionach.

Wśród kluczowych rekomendacji znalazły się postulaty wprowadzenia 100% dofinansowania dla pracodawców szkolących uczniów (przyjęte przez Sejm 24 kwietnia 2025 r. i ogłoszone na Finałowym Kongresie przez panią senator), opracowania międzyresortowej strategii

kształcenia zawodowego, stworzenia elektronicznego rejestru firm szkolących, uproszczenia procedur dla mikroprzedsiębiorców oraz wdrożenia systemowego doradztwa branżowego. Rekomendacje obejmowały również rozwój kompetencji nauczycieli zawodowych, wprowadzenie klas patronackich, kampanie promujące szkolnictwo branżowe, rozwój narzędzi cyfrowych oraz wzmocnienie współpracy międzynarodowej, w tym z krajami takimi jak Niemcy, Austria i Szwajcaria.

Raport końcowy – jako narzędzie planowania strategicznego – stał się podstawą do sformułowania wspólnych rekomendacji dla decydentów publicznych, przedstawicieli edukacji i środowisk gospodarczych. Zwieńczeniem działań była publikacja wniosków na stronie internetowej projektu oraz ich szeroka prezentacja podczas wydarzeń branżowych.

INICJATYWA OGÓLNOPOLSKIEGO KONKURSU O NAGRODĘ „ANIOŁ KSZTAŁCENIA DUALNEGO” – EDYCJA 2025

W odpowiedzi na wnioski zgłoszone podczas paneli eksperckich zorganizowanych we wszystkich 16 województwach w ramach projektu *„Razem do Kongresu Kształcenia Dualnego”*, organizator projektu podjął decyzję o zorganizowaniu ogólnopolskiego konkursu pod nazwą „Anioł Kształcenia Dualnego” za szczególne osiągnięcia w kształceniu zawodowym w miejscu pracy. Jest to odpowiedź na szeroko artykułowaną w regionach potrzebę doceniania pracodawców, organizacji i osób, które w sposób szczególny przyczyniają się do rozwoju kształcenia zawodowego w miejscu pracy. W wielu województwach uczestnicy paneli podkreślali, że regionalne inicjatywy

nagradzające firmy zaangażowane w edukację zawodową (np. konkursy typu „Pracodawca Przyjazny Szkole” czy „Lider Kompetencji”) pełnią istotną funkcję – są nie tylko narzędziem promocji i mobilizacji, ale też budują prestiż i zaufanie do tej formy kształcenia. Konkurs odbył się 15 maja 2025 roku podczas Kongresu Kształcenia Dualnego.

Konkurs o Nagrodę „Anioł Kształcenia Dualnego” ma na celu:

- wyróżnienie pracodawców, którzy tworzą wysokiej jakości miejsca nauki zawodu,
- uhonorowanie osób i instytucji, które wspierają kształcenie dualne,
- promowanie partnerskiej współpracy między szkołami a środowiskiem gospodarczym,
- upowszechnianie dobrych praktyk i inspirujących rozwiązań z całego kraju.

Konkurs wpisuje się również w szerszą strategię budowy pozytywnego wizerunku kształcenia dualnego w przestrzeni publicznej, poprzez jego promocję w mediach społecznościowych, internecie i podczas wydarzeń branżowych. W ramach tej inicjatywy uruchomiono specjalną stronę projektu: www.dualne.edu.pl/aniol-ksztalcenia-dualnego

W Konkursie przewidziano dwie kategorie nagród, zależne od wielkości przedsiębiorstwa:

- Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) – przedsiębiorstwa zatrudniające od 1 do 249 pracowników (w tej kategorii mieszczą się mikro-, małe i średnie firmy),
- Duże przedsiębiorstwa – przedsiębiorstwa zatrudniające 250 lub więcej pracowników.

Każda zgłoszona firma została zakwalifikowana do jednej z powyższych kategorii na podstawie deklarowanej liczby zatrudnionych pracowników.

W ramach prac Kapituły Konkursu, zgłoszone kandydatury zostały przeanalizowane i ocenione zgodnie z Regulaminem, a wręczenie statuetek „Anioła Kształcenia Dualnego” nastąpiło podczas uroczystej Gali, zaplanowanej w ramach Kongresu Kształcenia Dualnego – Edycja 2025.

W kategorii dużych przedsiębiorstw wyróżnione zostały m.in. dwie firmy aktywnie wspierające rozwój kształcenia dualnego w regionie wielkopolskim – Volkswagen Poznań Sp. z o.o. oraz Solaris Bus & Coach Sp. z o.o.. Ich długoletnie zaangażowanie we współpracę ze szkołami, tworzenie klas patronackich, organizacja praktyk zawodowych i wdrażanie studiów dualnych stanowią wzorcowe przykłady partnerstwa na linii edukacja–biznes.

Volkswagen Poznań Sp. z o.o.

Największy pracodawca w Wielkopolsce (ok. 9 500 pracowników), producent modeli VW Caddy i Crafter. Firma od ponad 20 lat prowadzi intensywną współpracę z lokalnymi szkołami i uczelniami, realizując dualne kształcenie zawodowe. Dotychczas ponad 700 uczniów ukończyło klasy patronackie, a firma oferuje także studia dualne oraz programy stażowe. Volkswagen Poznań angażuje się w wiele inicjatyw edukacyjnych i aktywnie promuje naukę zawodu jako przyszłościowy wybór kariery.

Solaris Bus & Coach Sp. z o.o.

Jeden z czołowych producentów nisko- i zeroemisyjnych autobusów w Europie, zatrudniający ponad 3 000 pracowników. Firma

Dofinansowane przez
Unię Europejską

od 2007 roku prowadzi klasy patronackie w zawodach mechatronik i spawacz, a także realizuje studia dualne we współpracy z Politechniką Poznańską. Solaris aktywnie promuje szkolnictwo zawodowe, uczestnicząc w wydarzeniach edukacyjnych i wspierając kampanie na rzecz rozwoju kształcenia praktycznego.

PODSUMOWANIE

Projekt „Razem do Kongresu Kształcenia Dualnego” stworzył unikalną platformę współpracy pomiędzy edukacją a biznesem. Wnioski i propozycje wypracowane podczas paneli i kongresów stanowią cenny materiał dla przyszłych działań legislacyjnych i strategicznych w zakresie rozwoju szkolnictwa branżowego i dualnego w Polsce.

Wszystkie wydarzenia realizowane w ramach projektu – zarówno panele regionalne, jak i kongresy – można było na bieżąco śledzić za pośrednictwem:

- 1) oficjalnej strony internetowej projektu
<https://sig.info.pl/projekt-razem-do-kongresu-ksztalcenia-dualnego/>
- 2) oraz profilu na Facebooku, gdzie publikowano relacje, zapowiedzi, zdjęcia i materiały informacyjne
[Razem do Kongresu Kształcenia Dualnego | Facebook](#)

Dzięki temu uczestnicy i obserwatorzy mieli stały dostęp do przebiegu inicjatywy i jej rezultatów.

